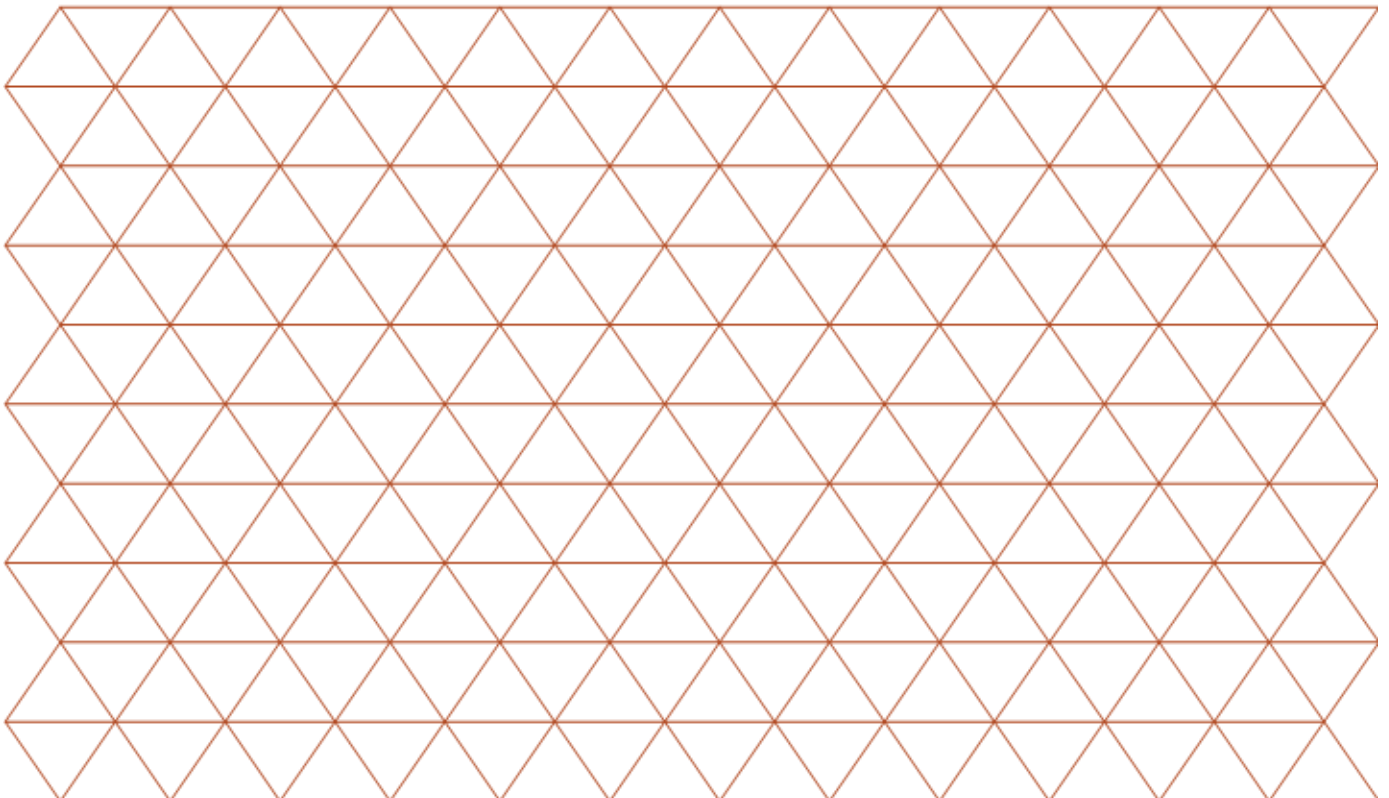

Betyg och studieresultat i gymnasieskolan år 2022

**Sveriges officiella
statistik**

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

Dokumentdatum: 2022-11-29

Diarienummer: 2022:2882

Skolverket, Stockholm 2022

Innehåll

Sammanfattning	4
Bakgrund	6
Om gymnasieskolan	6
Om statistiken	8
Genomströmning	10
Andelen elever som tar examen inom tre år	11
Yrkesprogram	13
Högskoleförberedande program	15
Andelen med examen efter fyra och fem år	16
Orsaker till förändringar av andel med examen	18
Studieresultat efter tre år	19
Meritvärdet från grundskolan	19
Förändringar i andelen elever som klarat kurser med godkäntkrav	22
Sammanfattande iakttagelser	24
Grundläggande behörighet till högskoleutbildning	26
Grundläggande behörighet på yrkesprogram	26
Genomsnittlig betygspoäng	28
Yrkesprogram	28
Högskoleförberedande program	29
Kön, föräldrars utbildningsnivå samt utländsk bakgrund	30
Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats	31
Bilaga 1. Genomsnittlig betygspoäng år 2014–2022 för samtliga nationella program	32

Sammanfattning

Här sammanfattar vi statistiken över betyg och studieresultat i gymnasieskolan år 2022. Den officiella statistiken publiceras i tabeller på Skolverkets webbplats <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/>. Där finns dessutom kvalitetsdeklarationer för den officiella statistiken. De viktigaste resultaten är följande:

- Andelen elever på nationella program som tagit examen inom tre år har tydligt ökat i gymnasieskolan över tid och år för år. Det gällde även för eleverna som slutförde gymnasieskolan år 2020 och 2021, då undervisningen i gymnasieskolan varit påverkad av covid-19-pandemin. År 2022 har denna ökning av andelen med examen i gymnasieskolan i stort sett avstannat.
- År 2022 var det 79,7 procent av eleverna på nationella program som slutförde gymnasieskolan med examen inom tre år. År 2021 var motsvarande andel 79,6 procent.
- Utvecklingen skiljer sig dock för de båda programtyperna. Andelen med examen inom tre år minskar något på de högskoleförberedande programmen, från 81,7 procent år 2021 till 81,4 procent år 2022. På yrkesprogrammen har andelen med examen inom tre år fortsatt att öka, från 74,9 procent år 2021 till 75,8 procent år 2022.
- Andelen elever med examen inom tre år minskar på 4 av 6 av högskoleförberedande program år 2022. Störst förändring har skett på samhällsvetenskapsprogrammet där andelen elever med examen inom tre år har minskat, från 81,7 procent år 2021 till 80,5 procent år 2022.
- En delförklaring till att det skett en minskning av examen på högskoleförberedande program är att en större andel elever blivit underkända i främst kursen svenska 3 år 2022 jämfört med år 2021. Även i gymnasiearbetet och kursen matematik 1 har en större andel blivit underkända år 2022 jämfört med år 2021, men förändringen är inte lika stor som i svenska 3.
- På yrkesprogrammen har andelen elever med examen ökat på 8 av 12 program år 2022. Största ökningen av andelen med examen har skett på fordons- och transportprogrammet där 73,5 procent av eleverna tog examen 2022 jämfört med 70,9 procent år 2021.
- På yrkesprogram har andelen elever som slutfört gymnasieskolan inom tre år med examen ökat samtidigt som även studiebevis med 2 500 betygsatta gymnasiepoäng ökat förhållandevis kraftigt år 2022 jämfört med år 2021. En analys i denna PM visar att en större andel av eleverna nått längre i sina studier och fler har läst ett fullständigt nationellt program. Att både andelen elever med examen och studiebevis ökar år 2022 beror på att färre elever har bytt program eller avbrutit sina studier. Det är sannolikt en effekt av covid-19-pandemin. En större andel har fått underkänt betyg i svenska 1 och

gymnasiearbetet som behöver vara godkända för att få examen, vilket delvis förklarar den ökande andelen med studiebevis med 2 500 betygsatta poäng.

- Andelen elever som slutfört gymnasieskolan med *grundläggande behörighet till högskoleutbildning* har minskat något, från 72,8 procent år 2021 till 72,5 procent år 2022.
- Den *genomsnittliga betygspoängen* för samtliga elever som slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis med 2 500 betygsatta poäng var 14,5 poäng år 2022. År 2021 var den också 14,5 poäng. På högskoleförberedande program har betygspoängen minskat något, från 15,1 poäng år 2021 till 15,0 år 2022. På yrkesprogram har den genomsnittliga betygspoängen varit 13,3 poäng både år 2022 och år 2021.

Bakgrund

Här ger vi en kort bakgrund till statistiken om betyg och studieresultat i gymnasieskolan. Vi beskriver gymnasieskolan, hur den data som statistiken baseras på samlas in och hur statistiken går att använda vid jämförelser.

Om gymnasieskolan

Gymnasieskolan är frivillig och består sedan läsåret 2011/12 av nationella program, introduktionsprogram och riksrekryterande utbildningar med egna examensmål. Vid sidan av det finns också International Baccalaureate.

De nationella programmen består av tolv yrkesprogram och sex högskoleförberedande program. De högskoleförberedande programmen ska förbereda eleverna för fortsatta studier på universitet eller högskola. Yrkesprogrammen ska i stället göra eleverna redo att påbörja en anställning eller gå vidare till yrkes-högskola efter avslutad gymnasieutbildning.¹

Program i gymnasieskolan samt krav för examen

Yrkesprogram

Barn- och fritidsprogrammet
Bygg- och anläggningsprogrammet
EI- och energiprogrammet
Fordons- och transportprogrammet
Handels- och administrationsprogrammet²
Hantverksprogrammet
Hotell- och turismprogrammet
Industri tekniska programmet
Naturbruksprogrammet
Restaurang- och livsmedelsprogrammet
VVS- och fastighetsprogrammet
Vård- och omsorgsprogrammet

Riksrekryterande utbildningar (med egna examensmål)

Högskoleförberedande program

Ekonomiprogrammet
Estetiska programmet
Humanistiska programmet
Naturvetenskapsprogrammet
Samhällsvetenskapsprogrammet
Teknikprogrammet

¹ 16 kap. 2–5 och 15 §§ skollagen (2010:800).

² Handels- och administrationsprogrammet har blivit försäljnings- och serviceprogrammet fr.o.m. 1 juli 2022, men eleverna som redovisas i denna PM har läst handels- och administrationsprogrammet.

Krav för yrkesexamen³:

Eleven ska ha betyg på en utbildning som omfattar 2 500 poäng, varav godkända betyg i 2 250 poäng. I de godkända betygen ska följande kurser ingå:

Svenska eller svenska som andraspråk 1

Engelska 5

Matematik 1a

Godkänt gymnasiearbete

Programgemensamma kurser om 400 poäng

Krav för högskoleförberedande examen⁴:

Eleven ska ha betyg på en utbildning som omfattar 2 500 poäng, varav godkända betyg i 2 250 poäng. I de godkända betygen ska följande kurser ingå:

Svenska eller sv. som andraspråk 1, 2 och 3

Engelska 5 och 6

Matematik 1b eller 1c

Godkänt gymnasiearbete

Riksrekryterande utbildningar⁵ har egna examensmål, och redovisas i Skolverkets statistik som en del av yrkesprogrammen och där nationella programtotaler visas. International Baccalaureate som har egna examensmål redovisas från och med publiceringen läsåret 2020/21 i en separat tabell i den officiella statistiken. Introduktionsprogrammen ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program eller leda till att de kan få ett arbete. Från och med höstterminen 2019 finns det fyra introduktionsprogram⁶, men gymnasiebetygsstatistiken redovisar än så länge de äldre fem introduktionsprogrammen som eleverna kunde välja bland vid sin gymnasiestart.

Därutöver finns vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år, som bygger på teknikprogrammet och syftar till en gymnasieingenjörsexamen.⁷ Den är tänkt att ge eleverna fördjupad kunskap inom en av fyra möjliga profiler med teknikspecifik inriktning. Utbildningen startade som försöksverksamhet i och med den reformerade gymnasieskolan 2011 men vidareutbildningen ingår från och med läsåret 2015/16 i gymnasieskolan. I Skolverkets statistik redovisas denna vidareutbildning i en separat tabell.

För att uppnå examen i gymnasieskolan behöver en elev ha betyg i kurser som motsvarar 2 500 poäng och uppnå godkända betyg i 2 250 poäng. Därutöver behöver vissa specifika kurser samt gymnasiearbetet vara godkända för examen. I denna PM benämns dessa ”kurser med godkäntkrav”.

³ 16 kap. 26–27 §§ skollagen samt 8 kap. 5–6 §§ gymnasieförordningen (2010:2039).

⁴ 16 kap. 26 och 28 §§ skollagen samt 8 kap. 7 § gymnasieförordningen.

⁵ Här ingår utbildningar inom flygteknik, marinteknik, samiska näringar, sjöfart, tågteknik och yrkesdans.

⁶ 17 kap. 2 och 3 §§ skollagen.

⁷ 17 a kap. 3 och 4 §§ skollagen.

Om statistiken

Statistikens syfte är att visa antal elever vilka erhållit betygstyperna examensbevis, studiebevis eller International Baccalaureate från skolenheter med statsbidrag. Statistiken visar även genomströmning och övergång till högskola och komvux.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

I statistikredovisningen avser begreppet ”slutfört” samtliga elever som läst ett fullständigt nationellt program, har betyg i kurser om 2 500 poäng och sedan fått en examen eller ett studiebevis. Gränsen 2 500 poäng, det vill säga ett fullständigt nationellt program, innebär att samtliga elever med examen och studiebevis om 2 500 betygsatta poäng innefattas i begreppet ”slutfört” och redovisas. Elever som får studiebevis från reducerade program eller har betyg i färre än 2 500 poäng ingår inte i redovisningen av begreppet ”slutfört”. Betyg i en kurs innebär att något av betygen A–F har satts. Streck räknas inte som betyg.

Mer information om gymnasiebetygsstatistiken finns i kvalitetsdeklarationen på Skolverkets webbplats.

Insamling av uppgifter

Insamlingen av elevernas gymnasiebetyg har i stort sett bedrivits på samma sätt sedan läsåret 2001/02. Sedan läsåret 2001/02 sker insamlingen i samarbete med Universitets- och högskolerådet (UHR) från vilka Statistiska centralbyrån (SCB) erhåller betygsuppgifter i mitten av juli. Betygsuppgifter för elever vilka inkommit till UHR efter juli månad erhåller SCB under augusti och september. De skolenheter som inte är anslutna till UHR lämnar i stället uppgifter om betyg direkt till SCB. Betygsuppgifter för elever avgångna från ett fjärde tekniskt år lämnas också direkt till SCB. Bakgrundsuppgifter, så som elevens folkbokföringsuppgifter och föräldrarnas utbildning hämtas från SCB:s Register över totalbefolkningen (RTB) samt Utbildningsregistret.

Beskrivning av populationen

Skolverkets statistik om gymnasiebetyg fokuserar på två populationer: nybörjare och avgångselever.

I tabeller med genomströmningstatistik sätts nybörjarna i gymnasieskolan i fokus. Där redovisas elever som började för första gången i gymnasieskolan, fördelat på det program där de var registrerade 15 oktober första skolåret. I denna population är personer utan svenskt personnummer exkluderade, då dessa individer inte går att följa över tid.

I avgångsstatistiken ligger fokus på eleverna som fick examen eller studiebevis som utfärdades under referensperioden 10 juli år 2021 och 30 juni år 2022.⁸

Jämförbarhet över tid

I juli 2011 trädde en ny gymnasiereform (Gy 2011) i kraft. Flera förändringar har skett i och med gymnasiereformen, och införandet av gymnasieexamen. Därför är inte avgångskullen läsåret 2013/14 och senare avgångskullar jämförbara med eleverna som avslutade sina gymnasiestudier i gamla gymnasieskolan (Lpf 94).

Till läsåret 2016/17 skedde en stor ökning av antalet elever i gymnasieskolan. Ökningen berodde på det större antal nyanlända som kom till Sverige hösten 2015 då många ungdomar i gymnasieåldern blev registrerade på introduktionsprogrammet språkintroduktion. Detta märktes i nybörjarpopulationen för läsåret 2016/17, vid mättillfället den 15 oktober 2016. En klar majoritet av dessa var män vilket hade stor inverkan på könsfördelningen på programmet och introduktionsprogrammen totalt. På grund av invandringen ökade även antalet elever med tillfälliga personnummer, som inte går att följa över tid och har därför exkluderats från genomströmningsstatistiken.

International Baccalaureate har egna examensmål och redovisas från och med publiceringen läsåret 2020/21 i en separat tabell i den officiella statistiken. I denna PM är tidsserierna bakåt i tiden uppdaterade och redovisar inte elever som läser International Baccalaureate för åren 2014–2020. På några få ställen kan därför statistiken om hela gymnasieskolan och de högskoleförberedande programmen i denna PM skilja sig i storleksordningen 0,1–0,3 procentenheter åren 2014–2020 jämfört med uppgifterna i den officiella statistiken. I denna PM markeras vilka tabeller som uppdaterats bakåt i tiden med ”modifierad tabell” i källhänvisningarna som finns under respektive tabell.

Under covid-19-pandemin beslutades en ny förordning som gav huvudmännen möjlighet att bedriva undervisningen på annat sätt än vad som gäller normalt.⁹ Vid behov kunde skolenheten vara helt eller delvis stängd och undervisningen fick då bedrivas i form av fjärr- eller distansundervisning. Den nya förordningen trädde i kraft den 16 mars 2020. Från och med den 1 april 2022 upphörde möjligheten att bedriva fjärr- eller distansundervisning enligt förordningen. Med anledning av pandemin ställdes också de nationella proven in våren 2020 och våren 2021. Covid-19-pandemin har påverkat gymnasieskolan läsåren 2019/20, 2020/21 och 2021/22, vilket innebär att flertalet av avgångseleverna våren 2022 har påverkats under alla tre läsår i gymnasieskolan.

⁸ Referensperioden påverkades år 2021 med anledning av covid-19-pandemin och då skolor gavs möjligheten att lämna betyg till UHR fram till 5 juli 2021. Skolverket tillät inlämningar av betyg till 9 juli 2021. Således förskjuts referensperioden år 2022 och omfattar 10 juli 2021–30 juni 2022.⁹ Förordning om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta (2020:115).

⁹ Förordning om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta (2020:115).

Genomströmning

Här presenterar vi hur stor andel elever som tar gymnasieexamen inom tre år, totalt och per program. Vi redovisar också statistik över andelen med examen efter fyra respektive fem år.

Genomströmningen av elever avser andelen elever som har slutfört gymnasieskolan inom en viss tid från att de påbörjade sina gymnasiestudier. I normalfallet behöver en elev som börjar på ett nationellt program tre år för att slutföra sina gymnasiestudier. Elever som byter utbildning, gör studieuppehåll eller börjar på ett introduktionsprogram kan behöva ett fjärde eller femte studieår för att slutföra ett nationellt program i gymnasieskolan. Därutöver finns det elever som behöver längre tid på sig att slutföra gymnasieutbildningen av andra orsaker samt elever som avbryter sina studier. I Skolverkets genomströmningssstatistik följer man en elevkull 3, 4 och 5 år efter att eleverna började gymnasieskolan.

Tabell 1. Gy11. Andelen elever som slutfört gymnasieskolan inom 3, 4 och 5 år, startår 2011–2019. Procent.

Startår	Examen el. studiebevis 2 500 p inom 3 år	Examen inom 3 år	Examen el. studiebevis 2 500 p inom 4 år	Examen inom 4 år	Examen el. studiebevis 2 500 p inom 5 år	Examen inom 5 år
2019	75	69	-	-	-	-
2018	74	69	80	74	-	-
2017	71	66	78	72	79	73
2016	72	66	78	71	79	72
2015	72	66	78	71	79	72
2014	72	66	79	71	80	72
2013	72	65	79	71	80	72
2012	72	65	79	71	80	72
2011	71	63	78	69	79	70

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 3 för läsåret 2020/21–2021/22, modifierad tabell 3 för läsåren 2013/14–2019/20, modifierad tabell 15 för läsåret 2013/14. Siffrorna är avrundade.

Tabell 2. Lpf 94. Andelen elever som slutfört gymnasieskolan inom 3, 4 och 5 år, startår 2005–2010. Procent.

Startår	Slutbetyg inom 3 år	Slutbetyg inom 4 år	Slutbetyg inom 5 år
2010	71	76	77
2009	69	77	78
2008	69	77	78
2007	68	76	78
2006	68	76	77
2005	69	76	77

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 8 läsåren 2012/13 och tidigare. Siffrorna är avrundade.

Tabell 1 och tabell 2 visar genomströmningen för samtliga ungdomar i en elevkull som ett givet år börjat gymnasieskolan. Siffrorna visar elever som börjar i gymnasieskolan på ett nationellt program och *inkluderar även elever som börjar sina gymnasiestudier på ett introduktionsprogram.*

Hösten 2019 började 113 700 ungdomar gymnasieskolan i år 1, varav 16 600 på ett introduktionsprogram. Våren 2022 – tre år senare – slutförde 75 procent av dessa elever gymnasieskolan med gymnasieexamen (69,3 procent) eller ett studiebevis om 2 500 poäng (5,9 procent). Elever som saknade svenskt personnummer när de började gymnasieskolan finns inte med i beräkningarna på grund av att det inte går att följa dessa elever över tid i statistiken.

27 procent av eleverna i en elevkull lämnar gymnasieskolan utan examen

Följer man en elevkull över en längre tid och tittar på hur stor andel i en elevkull som tagit examen efter fem år är det 73 procent som slutfört gymnasieskolan med examen. 27 procent av eleverna i en elevkull har alltså lämnat gymnasieskolan med ofullständiga studier, det vill säga utan en gymnasieexamen. Andelen av en elevkull som inte slutfört gymnasieskolan med examen har varit i princip oförändrad över tid, med undantag för den första elevkullen som började gymnasieskolan år 2011 där andelen med examen var något lägre jämfört med senare elevkullar.

Mindre andel elever som får gymnasieexamen jämfört med slutbetyg i gamla gymnasieskolan

Det var en större andel elever som fick slutbetyg i det gamla systemet, Lpf 94, i förhållande till andelen som fått examen i nuvarande gymnasieskolan. Det visar på en skillnad mellan de båda systemen. Kraven för att få en examen i Gy 2011 är annorlunda jämfört med kraven för att få ett slutbetyg i den gamla gymnasieskolan. Då krävdes att eleven blivit betygssatt i samtliga programmets kurser, men inte att 2 250 poäng skulle vara godkända, såsom examenskraven nu anger. Dagens gymnasieexamen kräver alltså mer av eleverna än vad som krävdes av tidigare kullar för att få ett slutbetyg.¹⁰

Andelen elever som tar examen inom tre år

De nationella programmen är avsedda att genomföras på tre läsår.¹¹ I tabellen som följer redovisas en tidsserie över andelen som börjat på nationella program och tagit examen inom tre år.

¹⁰ Likheten gällande genomströmning mellan en elev som fått examen eller studiebevis (Gy 2011) och en elev med slutbetyg (Lpf 94) ligger i de 2 500 poängen. 2 500 poäng markerar i båda systemen att eleven blivit betygssatt i kurser som motsvarar en fullständig gymnasieutbildning. I Lpf 94 kallades motsvarigheten till examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng för slutbetyg. Slutbetyg inkluderade elever som har läst 2 500 poäng, dvs. en fullständig gymnasieutbildning. Eleverna skulle också vara betygssatta i samtliga kurser. Elever som läst reducerat program ingick i beräkningen.

¹¹ 16 kap. 15 § skollagen.

Tabell 3. Andelen (procent) med examen inom tre år bland nybörjare 2011–2019 på nationella program.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nationella program	71,6	73,8	74,4	75,4	76,3	76,7	78,3	79,6	79,7
Yrkesprogram	66,6	69,9	70,8	71,8	72,0	71,6	74,3	74,9	75,8
Högskoleförberedande program	74,2	75,7	76,1	77,0	78,1	79,0	80,0	81,7	81,4

Gymnasieskolan, betyg, modifierade tabell 3A för läsåren 2013/14–2019/20, tabell 3A läsåren 2020/21–2021/22.

År 2022 var det 79,7 procent av eleverna som började på ett nationellt program hösten 2019 som tagit examen inom tre år. Det är en marginell ökning med 0,1 procentenheter jämfört med år 2021. Utvecklingen skiljer sig dock åt för de båda programtyperna.

Andelen elever som tar examen inom tre år från högskoleförberedande program har minskat från 81,7 procent år 2021 till 81,4 procent år 2022. Det är första gången sedan den första kullen elever gick ut Gy 2011 som andelen med examen minskat på högskoleförberedande program.

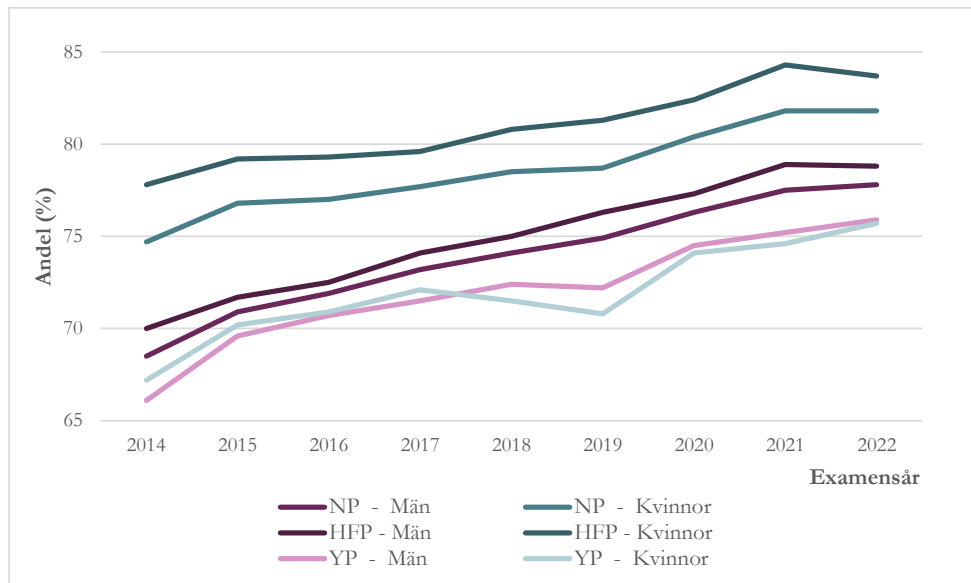
Andelen som tar examen inom tre år från yrkesprogram har fortsatt att öka från 74,9 procent år 2021 till 75,8 procent år 2022. På både högskoleförberedande program och yrkesprogram skedde stora ökningar av andelen elever som tog examen år 2020 och 2021 jämfört med året före, år 2019. För eleverna som gick ut år 2020 och 2021 men även år 2022 var skolan påverkad av covid-19-pandemin. Denna ökning har fortsatt på yrkesprogram även år 2022, medan den stannat av eller minskat på högskoleförberedande program.

Jämför man över tid med den första årskullen som slutfört Gy 2011 så har andelen elever som tar examen inom tre år ökat kraftigt på nationella program, från 71,6 procent år 2014 till 79,7 procent år 2022.

Vanligare att kvinnor tar examen än män

I diagram 1 visas hur stor andel av män och kvinnor som tar examen inom tre år. Det är generellt sett vanligare att kvinnor uppnår examen efter tre år jämfört med män.

Diagram 1. Andelen (procent) med examen inom tre år bland nybörjare 2011–2019 på nationella program, uppdelat efter kön.

Källa: Gymnasieskolan, betyg, modifierad tabell 3A för läsåren 2013/14–2019/20, tabell 3A läsåret 2020/21–2021/22.

Examensåret 2022 var andelen kvinnor som tog examen från nationella program 81,8 procent jämfört med 77,8 procent för männen. På de högskoleförberedande programmen var det 83,7 procent av kvinnorna jämfört med 78,8 procent av männen som uppnådde examen efter tre år. På yrkesprogrammen är det tvärtom männen som i något högre utsträckning, 75,9 procent, uppnådde examen jämfört med kvinnorna, 75,7 procent.

Yrkesprogram

I tabellen som följer redovisas en tidsserie över andelen elever som börjat på yrkesprogram och tagit examen inom tre år.

Tabell 4. Andelen (procent) med examen inom tre år bland nybörjare 2011–2019 på yrkesprogrammen.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Yrkesprogram	66,6	69,9	70,8	71,8	72,0	71,6	74,3	74,9	75,8
Barn och fritid	63,9	65,8	66,6	70,7	66,3	69,4	68,7	71,6	72,3
Bygg och anläggning	72,3	74,9	73,3	74,1	75,6	74,0	78,9	79,0	78,7
El och energi	68,2	71,6	74,5	74,5	75,5	77,1	78,5	80,5	81,6
Fordon och transport	61,3	65,6	65,2	68,9	70,6	66,7	70,6	70,9	73,5
Handel och administration	63,6	69,0	67,2	69,8	68,5	68,1	72,7	70,9	72,4
Hantverk	65,7	68,0	70,9	68,3	69,4	67,4	71,2	74,0	72,3
Hotell och turism	68,1	72,2	71,9	69,1	70,9	70,5	72,0	72,0	71,5
Industri tekniska	69,6	72,3	78,7	77,7	80,5	77,7	80,7	79,4	79,9
Naturbruk	65,6	71,0	72,4	71,4	72,7	73,6	75,0	75,4	77,3
Restaurang och livsmedel	62,9	66,2	68,7	71,2	67,2	65,1	69,8	72,7	71,9
VVS och fastighet	71,6	69,0	73,7	73,4	71,5	79,6	77,3	79,4	81,1
Vård och omsorg	66,0	68,6	68,1	69,9	71,8	68,8	72,0	69,9	71,2
Riksrekryterande utbildningar	61,8	74,4	71,0	77,1	71,2	74,1	73,4	77,7	80,9

Källa: Gymnasieskolan, betyg, modifierad tabell 3A för läsåren 2013/14–2019/20, tabell 3A läsåret 2020/21–2021/22.

Av de 28 940 elever som påbörjade ett yrkesprogram hösten 2019 var det 75,8 procent som genomfört gymnasieskolan på tre år och tagit yrkesexamen våren 2022. Det är en ökning med 0,9 procentenheter jämfört med år 2021, då 74,9 procent av eleverna tog examen inom tre år. Andelen elever som tagit examen inom tre år är fortsatt historiskt hög på de flesta yrkesprogram år 2022. År 2020, precis i början av covid-19-pandemin, skedde en mycket kraftig ökning av andelen elever med examen på yrkesprogram, jämfört med året före, år 2019.

På 8 av 12 yrkesprogram ökar andelen elever med examen år 2022

På yrkesprogrammen har andelen med examen ökat på 8 av 12 program år 2022. Största ökningen av andelen med examen har skett på fordons- och transportprogrammet där 73,5 procent av eleverna tog examen 2022 jämfört med 70,9 procent år 2021, en ökning med 2,6 procentenheter. Andelen med examen inom tre år har även ökat förhållandevis kraftigt på naturbruksprogrammet (1,9 procentenheter). De program där examen minskat är hantverksprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet, hotell- och turismprogrammet och bygg- och anläggningsprogrammet. Det till elevantalet största yrkesprogrammet, el- och energiprogrammet, är det yrkesprogram som har den högsta examensfrekvensen år 2022, 81,6 procent. Noterbart är att på el- och energiprogrammet har examensfrekvensen ökat för varje år sedan år 2014. År 2022 är det endast de högskoleförberedande programmen ekonomiprogrammet och naturvetenskapsprogrammet där en större andel elever lämnar gymnasieskolan med examen inom tre år.

Vård- och omsorgsprogrammet är det yrkesprogram som har den lägsta examensfrekvensen av samtliga yrkesprogram år 2022, och så var det även 2021.

Något vanligare att män tar examen än kvinnor på yrkesprogram

Våren 2022 var det 75,9 procent av männen på yrkesprogram som tog examen inom tre år jämfört med 75,7 procent av kvinnorna. Det finns dock stora skillnader inom de olika yrkesprogrammen. På exempelvis de mansdominerade yrkesprogrammen bygg- och anläggningsprogrammet samt VVS- och fastighetsprogrammet är det män som i högre utsträckning än kvinnor tagit examen inom tre år. Det till relevanta största och mansdominerade yrkesprogrammet el- och energi samt fordons- och transportprogrammet utgör undantag, där en marginellt större andel kvinnor än män tagit examen år 2022.¹²

Det omvända gäller också på flera yrkesprogram, det vill säga där är det vanligare att kvinnorna tar examen än männen. På vård- och omsorgsprogrammet var det år 2022 73,7 procent av kvinnorna som tog examen inom tre år jämfört med 58,1 procent av männen. På hantverksprogrammet var det 73,4 procent av kvinnorna som tog examen inom tre år jämfört med 55,2 procent bland männen.

Högskoleförberedande program

Av de 68 100 elever som började ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan 2019 var det 81,4 procent som genomfört utbildningen på tre år och tagit examen år 2022. Det är en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med 2021, då 81,7 procent av eleverna tog examen inom tre år.

Tabell 5. Andelen (procent) med examen inom tre år bland nybörjare 2011–2019 på de högskoleförberedande programmen.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Högskoleförberedande program	74,2	75,7	76,1	77,0	78,1	79,0	80,0	81,7	81,4
Ekonomi	76,8	78,9	78,0	79,5	80,7	82,5	83,0	84,8	84,6
Estetiska	68,6	71,9	72,0	72,0	72,9	72,3	74,6	76,1	75,1
Humanistiska	73,7	71,7	74,2	73,4	73,8	71,7	73,2	75,0	74,9
Naturvetenskap	78,6	79,4	78,9	80,1	81,0	81,9	82,6	83,0	83,2
Samhällsvetenskap	74,0	74,9	75,4	75,8	77,0	77,8	78,5	81,7	80,5
Teknik	70,0	72,3	74,5	75,6	76,2	77,0	77,9	79,2	79,6

Källa: Gymnasieskolan, betyg, modifierad tabell 3A för läsåren 2013/14–2019/20, tabell 3A läsåret 2020/21–2021/22.

¹² På el- och energiprogrammet började 4 496 elever år 2019 varav 4 322 var män och 174 kvinnor. Av männen hade 81,5 procent tagit en examen, och bland kvinnorna 82,8 procent, år 2022. På fordons- och transportprogrammet började 3 425 elever år 2019 varav 2 778 var män och 647 kvinnor. Av männen hade 73,4 procent tagit en examen, och bland kvinnorna 74,3 procent, år 2022.

På 4 av 6 högskoleförberedande program minskar andelen elever med examen år 2022

Andelen elever med examen inom tre år har minskat på 4 av 6 av högskoleförberedande program år 2022. Störst förändring har skett på samhällsvetenskapsprogrammet där andelen elever med examen inom tre år har minskat, från 81,7 procent år 2020 till 80,5 procent år 2022, en minskning på 1,3 procentenheter. På samhällsvetenskapsprogrammet skedde en mycket kraftig ökning av examen med 3,2 procentenheter mellan åren 2020 och 2021 då även undervisningen var starkt påverkad av covid-19-pandemin och nationella prov var inställda.¹³

På naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet har andelen elever med examen inom tre år, till skillnad mot övriga högskoleförberedande program, ökat år 2022 jämfört med år 2021.

Betydligt större andel kvinnor än män som tar examen från samhällsvetenskapsprogrammet

Kvinnor uppnår examen inom tre år i högre utsträckning än män på samtliga högskoleförberedande program. Störst skillnad år 2022 var det på humanistiska programmet där 77,3 procent av kvinnorna tagit examen jämfört med 64,2 procent av männen. Även på det till relevanta största programmet samhällsvetenskapsprogrammet är skillnaderna i examensfrekvens mellan könen påtaglig, där 83,4 procent av kvinnorna tog examen jämfört med 75,0 procent av männen. Minst skillnad var det på naturvetenskapsprogrammet där 83,8 procent av kvinnorna tagit examen inom tre år jämfört med 82,5 procent av männen.

Andelen med examen efter fyra och fem år

Även om en majoritet av eleverna i en årskull tar examen inom tre år så kan det finnas anledning att komplettera med information hur många av eleverna i samma kull som behövde ett fjärde och ett femte år på sig för att nå examen. Den senaste kullen där det går att följa examensfrekvensen över fem år är eleverna som började i gymnasieskolan hösten 2017.

¹³ Det är en anmärkningsvärd ökning och den största förändring som skett på ett högskoleförberedande program under perioden 2014–2022, med undantag för estetiska programmet som när Gy 2011 var nytt ökade med 3,3 procentenheter mellan år 2014 och 2015. En förklaring till den ökande examensfrekvensen 2021 var att en betydligt större andel av eleverna fick godkänt i kurserna matematik 2b och svenska 3. De nationella proven i matematik 2b och svenska 3 var inställda också inställda för eleverna som slutförde samhällsvetenskapsprogrammet år 2021. Se Skolverket (2021). *Betyg och studieresultat i gymnasieskolan 2021, PM*.

Tabell 6. Nybörjare läsåret 2017/18. Kumulativ andel av en elevkull som fått gymnasieexamen efter 3, 4 och 5 år.

	Antal nybörjare år 2017	Andel med examen		
		efter 3 år, 2020	efter 4 år, 2021	efter 5 år, 2022
Nationella program	89 751	78,3	82,6	83,0
Yrkesprogram	26 768	74,3	78,4	79,0
Högskoleförberedande program	62 983	80,0	84,4	84,8
Introduktionsprogram	18 316	7,1	17,2	22,1

Källa: Gymnasieskolan, betyg, Tabell 3C för läsåret 2021/22.

Av eleverna som började gymnasieskolan på nationella program år 2017 är det 78,3 procent som tagit examen på tre år. Efter fyra år har ytterligare omkring 4 procent av eleverna, 82,6 procent, tagit examen. Efter fem år är det ytterligare en halv procent som tagit examen, vilket gör att sammantaget 83,0 procent av eleverna som började på nationella program i kullen tagit examen inom fem år.

Även om yrkesprogrammen och de högskoleförberedande programmen har olika examensfrekvens efter tre år är mönstret för hur många ytterligare elever som tillkommer med examen efter fyra och fem år mycket snarlikt. Efter fyra år har omkring fyra procent fler elever tillkommit till dem som redan har examen, och efter fem år tillkommer ytterligare drygt en halv procent. Uppföljningen av hur det går för en elevkull fem år efter startåret visar alltså att ytterligare omkring 4–5 procent av eleverna i en årskull tar examen utöver dem som klarat examen inom den förväntade tiden som är tre år. Omkring hälften av dessa elever som tillkommer med examen efter fyra och fem år är elever som bytt till ett annat nationellt program än de startade sina gymnasiestudier på.

En av fem elever som börjar på introduktionsprogram tar examen inom fem år

Skolverkets uppföljningar visar att efter fem år har omkring hälften av eleverna som börjar på ett introduktionsprogram övergått till ett nationellt program och drygt 20 procent har också tagit examen efter fem år. Målet för elever som börjar introduktionsprogrammen kan också vara att förbereda en elev för arbetslivet eller vidare studier.¹⁴ Bland annat visar en av Skolverkets studier från år 2019 att det var 74 procent av eleverna som börjat på introduktionsprogram som var sysselsatta, antingen i förvärsarbete eller studier, fem år efter att eleverna börjat på introduktionsprogram. För elever som gått nationella program var andelen sysselsatta 90 procent. Studien visade också på programeffekter, där elever med liknade betyg från grundskolan som läser introduktionsprogram med yrkesinriktning har en högre sysselsättning efter sina studier jämfört med elever som läser individuellt alternativ.¹⁵

¹⁴ 17 kap. 3 § skollagen.

¹⁵ Skolverket (2019). *Introduktionsprogram, eleverna och deras sysselsättning efteråt*. Rapport: 2019:484.

Orsaker till förändringar av andel med examen

Här undersöker vi orsakerna till att det skett förändringar av andelen som tagit examen inom tre år på nationella program. Vi tittar främst på elevernas *meritvärden från grundskolan* och förändringar av andelen elever som klarat kurser som är nödvändiga för examen, det vill säga *kurser med godkäntkrav* samt programbyten och hur långt eleverna kommit i sina studier efter tre år.

År 2022 är det endast skett en marginell ökning av andelen elever på nationella program som tagit examen inom tre år, från 79,6 till 79,7 procent. Utvecklingen skiljer sig på de båda programtyperna. År 2022 har andelen med examen inom tre år minskat något på de högskoleförberedande programmen, 0,3 procentenheter, medan andelen med examen på yrkesprogram har fortsatt att öka med 0,9 procentenheter.

Det finns flera olika faktorer som påverkar att andelen elever med examen minskat på högskoleförberedande program, men ökat på yrkesprogram år 2022 jämfört med år 2021. En faktor som är svår att dra slutsatser om är hur mycket de förändrade omständigheterna och undervisningssituationen till följd av covid-19-pandemin påverkat studieresultaten i gymnasieskolan. Det finns också en mer långsiktig utveckling i gymnasieskolan som talar för att ökningen av andelen med examen som skett år 2014 jämfört med år 2022 beror på faktorer vid sidan av covid-19-pandemin. I tabell 7 redovisas ett antal statistiska mått som samtliga samvarierar över tid med ökningen av andelen elever som tar examen på tre år.

Tabell 7. Andel av nybörjarkull på nationella program som tagit examen samt studiebevis om 2 500 poäng inom tre år. Jämförelse med andra statistiska mått över tid.

	Startår 2011 Examen 2014	Startår 2012 Examen 2015	Startår 2013 Examen 2016	Startår 2014 Examen 2017	Startår 2015 Examen 2018	Startår 2016 Examen 2019	Startår 2017 Examen 2020	Startår 2018 Examen 2021	Startår 2019 Examen 2022
Andel med examen efter 3 år	71,6	73,8	74,4	75,4	76,3	76,7	78,3	79,6	79,7
Andel med studiebevis (2500p)	7,9	7,1	6,9	6,5	6,5	6,2	6,0	5,7	6,4
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	221,5	223,3	225,5	228,2	232,4	235,4	236,8	238,1	238,8
Andel som klarat samtliga kurser med godkäntkrav	92,4	93,7	93,9	94,4	94,2	94,7	94,9	95,2	94,7
Andel som bytt program mellan år 1 och år 3	10,0	9,2	8,2	8,1	7,4	7,1	6,4	6,3	5,9

Källa: Gymnasieskolan, betyg, specialbearbetning.

I tabell 7 framgår att samtidigt som andelen elever med examen ökat kraftigt över tid har det också skett en succesiv minskning av andelen elever som fått studiebevis om 2 500 poäng. Det kan förstås som att elevkullarna som slutfört gymnasieskolan år 2022 generellt har nått längre i sina studier jämfört med tidigare kullar. I följande avsnitt fördjupar vi analysen av respektive mått.

Studieresultat efter tre år

Tabell 8 visar att över tid har en betydligt större andel av eleverna i en elevkull blivit betygsatta i ett fullständigt nationellt program efter tre år. År 2022 var andelen 86,1 procent.

Tabell 8. Studieresultat efter tre år för nybörjare över tid, examensår 2014–2022.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Examen eller studiebevis om 2 500 poäng	79,5	80,9	81,3	81,9	82,8	82,9	84,3	85,3	86,1
Examen	71,6	73,8	74,4	75,4	76,3	76,7	78,3	79,6	79,7
Studiebevis minst 2 500 poäng	7,9	7,1	6,9	6,5	6,5	6,2	6,0	5,7	6,4
Studiebevis färre än 2 500 poäng	3,8	3,7	3,9	3,7	3,9	3,8	3,6	3,5	3,6
Avbrott/ej klara	16,6	15,3	14,8	14,4	13,3	13,3	12,2	11,2	10,3

Källa: Gymnasieskolan, betyg, specialbearbetning.

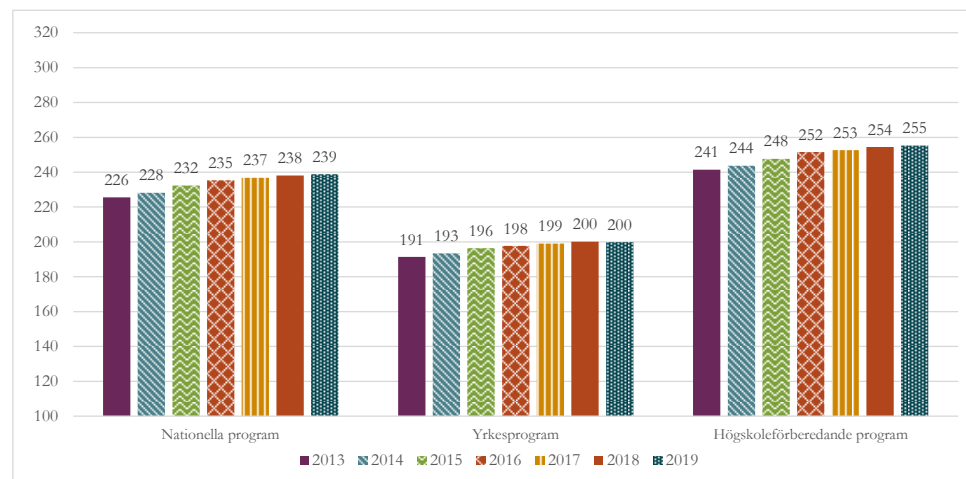
Tabellen visar att över tid så har betydligt större andel elever nått så långt i sina studier att de blivit betygsatta i ett fullständigt nationellt program efter tre år. Noterbart är dock att år 2022 skiljer sig från tidigare år genom att examen endast ökat marginellt medan andelen med studiebevis med 2 500 betygsatta poäng ökat till 6,4 procent år 2022 jämfört med 5,7 procent år 2021. Det är främst gruppen avbrott/ej klara som minskat kraftigt över tid, från 16,6 procent år 2014 till 10,3 procent år 2022. I den gruppen återfinns exempelvis elever som avbryter sina studier, tar ett studieuppehåll eller gör sena programbyten som innebär att de i många fall behöver förlänga sina studier med fler år. Minskningen av gruppen avbrott/ej klara har medfört att en större andel kommit längre i sina studier och i stället hamnat i grupperna som antingen tagit examen eller bra studiebevis. Detta är en positiv utveckling och är särskilt tydlig under covid-19-pandemin. I tabellen redovisas inte de båda programtyperna separat, men denna utveckling är särskilt tydlig för eleverna på yrkesprogram mellan år 2021 och år 2022 (se tabell för yrkesprogram under avsnittet ”Förändringar av kurser med godkänthet”).

Meritvärdet från grundskolan

I tabell 7 ovan framgår att det genomsnittliga meritvärdet ökat för varje år för elever som börjat på nationella program, från 221 för kullen som började på ett nationellt program år 2011 till 239 för kullen som började år 2019. Noterbart är att meritvärdet för eleverna som slutfört gymnasieskolan åren 2021 och 2022 endast ökat marginellt från 238 till 239. I diagram 2 redovisas det genomsnittliga

meritvärdet över tid totalt och uppdelat för högskoleförberedande program och yrkesprogram.¹⁶

Diagram 2. Genomsnittligt meritvärde bland nybörjare år 2013–2019 på nationella program, endast individerna som gått en svensk grundskola.

Källa: Gymnasieskolan, betyg, specialbearbetning för läsåren 2016/17–2021/22. Siffrorna är avrundade.

Diagrammet visar att det genomsnittliga meritvärdet från grundskolan har ökat kontinuerligt över tid för elever som börjat på nationella program åren 2013–2019. På högskoleförberedande program har det genomsnittliga meritvärdet ökat från 241 för kullen som började 2013 till 255 för kullen som började 2019. På yrkesprogram har det genomsnittliga meritvärdet ökat från 191 år 2013 till 200 för elever som började 2019. Noterbart är att meritvärdesökningen avstannat för elever som börjat på yrkesprogram år 2018 och 2019.

Meritvärdet har avstannat på yrkesprogram

På yrkesprogrammen totalt är meritvärdet från grundskolan i princip oförändrat. På 6 av 12 yrkesprogram hade eleverna ett högre meritvärde när de började sina studier år 2019 jämfört med eleverna som började sina studier år 2018. Samtidigt minskar meritvärdet på övriga 6 yrkesprogram år 2019 jämfört med eleverna som började år 2018.

De två yrkesprogram som har störst ökning av meritvärdet år 2019 jämfört med 2018 är restaurang- och livsmedelsprogrammet, där det genomsnittliga meritvärdet ökat från 201 till 204, samt vård- och omsorgsprogrammet med en ökning från 204 till 206. På vård- och omsorgsprogrammet har andelen med examen också ökat år 2022 (1,3 procentenheter). På restaurang- och livsmedelsprogrammet har dock andelen med examen trots ett bättre genomsnittligt meritvärde minskat bland eleverna som började på programmet 2022

¹⁶ Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen efter att de avslutat årskurs 9. Betygen omvandlas till följande värden: A (20), B (17,5), C (15), D (12,5), E (10), F (0). Genomsnittligt meritvärde beräknas endast för de elever som fått godkänt slutbetyg (A–E) i minst ett ämne. Efter år 2013 har beräkningsgrunderna för genomsnittligt meritvärde modifierats något och elever kan i stället för maximalt 320 få 340 i meritvärde då ytterligare ett slutbetyg tagits med i beräkningen. I tabell 6 samt diagram 2 är dock det genomsnittliga meritvärdet för samtliga årskullar beräknat på 16 betyg (max 320 i genomsnittligt meritvärde).

(0,8 procentenheter). Det visar att det genomsnittliga meritvärdet endast är *en* faktor som påverkar examensfrekvensen.

De två yrkesprogram där meritvärdet minskat mest år 2019 jämfört med 2018 är bygg- och anläggningsprogrammet där det genomsnittliga meritvärdet minskat från 193 till 191 samt industritekniska programmet som minskat från 203 till 201. På bygg- och anläggningsprogrammet har andelen med examen också minskat år 2022 (0,3 procentenheter). På industritekniska programmet har dock andelen med examen trots ett sämre genomsnittligt meritvärde ökat bland eleverna som började på programmet 2019 (0,5 procentenheter).

Meritvärdet har ökat på högskoleförberedande program

På högskoleförberedande program har det genomsnittliga meritvärdet från grundskolan ökat på 5 av 6 program för eleverna som började år 2019 jämfört med år 2018. Ökningarna är dock små. Störst ökning har skett på teknikprogrammet där det genomsnittliga meritvärdet ökat från 250 till 252. På humanistiska programmet har det genomsnittliga meritvärdet minskat från 257 till 256.

På teknikprogrammet har andelen med examen också ökat år 2022 (0,4 procentenheter). På humanistiska programmet är andelen med examen oförändrad 2022 jämfört med 2021.

Noterbart är att meritvärdet i princip är oförändrat, 246, för eleverna som började på samhällsvetenskapsprogrammet år 2018 och 2019. Andelen med examen har dock minskat kraftigt på programmet år 2022 (1,2 procentenheter).

Det är små skillnader i meritvärde från grundskolan för eleverna som slutfört gymnasieskolan år 2020–2022, och verkar inte vara en huvudsaklig förklaring till förändringar av examen som skett mellan år 2021 och år 2022. Stora delar av skolsystemet har under åren 2020–2022 exempelvis varit påverkat av covid-19-pandemin med förändrad undervisning i form av fjärr- eller distansundervisning, påverkan på frånvaron bland elever och lärare samt inställda nationella prov.

Mindre andel elever byter program

Andelen elever som byter från ett nationellt program till ett annat under sin studietid har minskat över tid. År 2014 var det 10,0 procent av eleverna som hade gjort ett programbyte mellan år 1 och år 3. Motsvarande andel för eleverna år 2022 hade sjunkit till 5,7 procent. Även mellan år 2021 och år 2022 har andelen elever som gjort programbyten minskat, från 6,3 till 5,7 procent.¹⁷

Sena programbyten innebär ofta att en elev behöver längre tid än tre år för att slutföra sina gymnasiestudier och få elever som byter från ett nationellt program till ett annat under studietiden tar examen inom tre år. Den minskande andelen

¹⁷ De programbyten som omfattas av beräkningen är programbyten som skett efter den 15 oktober. Uppgifterna om programbyten är hämtade från Sveriges officiella statistik över elever i gymnasieskolan.

elever som bytt program är därför en del av förklaringen till att en större andel elever över tid tagit examen inom tre år.

Förändringar i andelen elever som klarat kurser med godkäntkrav

Elever som läst ett fullständigt nationellt program och blivit betygsatta i kurser om 2 500 poäng har möjligheten att få en examen. Vissa kurser är det nödvändigt att vara godkänd i för att kvalificera för examen – så kallade kurser med godkäntkrav.

Tabell 9. Kurser med godkäntkrav. Nybörjare med examen eller studiebevis om 2 500 betygsatta kurspoäng tre år senare, startår 2017–2019.

	Startår	2017	Startår	2018	Startår	2019
	Avslut	2020	Avslut	2021	Avslut	2022
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Högskoleförberedande program	54 074		57 820		59 822	
Andel elever som klarade alla kurser med godkäntkrav		95,3		95,7		95,1
Antal och andel med ej godkänt betyg i						
Svenska 1 eller svenska som andra språk 1	95	0,2	77	0,1	120	0,2
Svenska 2 eller svenska som andra språk 2	489	0,9	434	0,8	553	0,9
Svenska 3 eller svenska som andra språk 3	1 518	2,8	1 437	2,5	1 712	2,9
Engelska 5	91	0,2	112	0,2	141	0,2
Engelska 6	424	0,8	489	0,9	599	1,0
Matematik 1 (b eller c)	402	0,7	379	0,7	520	0,9
Gymnasiearbete	1 346	2,5	1 256	2,2	1 449	2,4
Yrkesprogram	21 561		23 780		23 708	
Andel elever som klarade alla kurser med godkäntkrav		94,0		94,1		93,8
Antal och andel med ej godkänt betyg i						
Svenska 1 eller svenska som andra språk 1	144	0,7	173	0,7	230	1,0
Engelska 5	339	1,6	368	1,6	393	1,6
Matematik 1 (a)	522	2,4	563	2,4	597	2,5
Programgemensamma kurser om 400 poäng	327	1,5	393	1,7	399	1,7
Gymnasiearbete	470	2,2	475	2,0	522	2,2

Källa: Gymnasieskolan, betyg, specialbearbetning.

Tabellen visar att andelen elever som fått godkänt i samtliga kurser med godkäntkrav som krävs för examen har minskat mellan år 2021 och 2022, från 95,7 till 95,1 procent. Det är en minskning med 0,6 procentenheter, vilket innebär att en något lägre andel i av eleverna som slutfört gymnasieskolan år 2022 klarat godkänt i kurser som krävs för examen jämfört med elevkullen som slutförde gymnasieskolan år 2021. I tabell 9 redovisas förändringar i andelen elever fått godkänt betyg i kurser med godkäntkrav på högskoleförberedande program och yrkesprogram.

Större andel elever på högskoleförberedande programmen som fått icke-godkänt betyg i svenska 3, matematik 1 och gymnasiearbetet

På de högskoleförberedande programmen var det en mindre andel elever – 95,1 procent – som klarat godkänt i samtliga examenskurser år 2022 jämfört med 95,7 procent år 2021. Det hänger samman med att andelen med examen inom tre år för första gången minskat på högskoleförberedande program år 2022, efter att ökat stadigt för eleverna som slutfört gymnasieskolan åren 2014–2021.

På de högskoleförberedande programmen är det främst kursen svenska 3 men även matematik 1 och gymnasiearbetet som en större andel elever fått underkänt i år 2022 jämfört med 2021. Andelen underkända elever har ökat med 0,4 procentenheter för svenska 3 medan matematik 1 och gymnasiearbetet ökat med 0,2 procentenheter år 2022 jämfört med 2021.

På samhällsvetenskapsprogrammet där störst antal elever går ökade andelen underkända elever mest i svenska 3 med 0,6 procentenheter och gymnasiearbetet med 0,4 procentenheter. Det är en förklaring till att andelen elever med examen minskat förhållandevis kraftigt på programmet år 2022 jämfört med 2021.

Kurserna med godkäntkrav i stort oförändrade på yrkesprogram

På yrkesprogrammen är det marginella skillnader mellan år 2022, då 93,8 procent klarade alla kurser med godkäntkrav, jämfört med 2021 då motsvande siffra var 94,1 procent. År 2022 går det dock inte att peka på någon speciell kurs bland kurserna med godkäntkrav på yrkesprogram som förändrats nämnvärt som kan vara en delförklaring till att andelen elever med examen ökat år 2022 jämfört med år 2021. En större andel har fått underkänt i svenska 1 och gymnasiearbetet, vilket delvis förklarar den ökande andelen med studiebevis med 2 500 betygsatta poäng.

Exempelvis brukar ökningar av andelen examen på yrkesprogram delvis kunna förklaras av att en större andel fått godkänt betyg kursen matematik 1.¹⁸

Matematik 1 har endast en marginellt större andel underkända bland elever som slutförde gymnasieskolan 2022 på yrkesprogram jämfört med år 2021. Att matematik 1 inte förändrats nämnvärt för samtliga yrkesprogram står inte i motsats till att det skett förändringar i kursen matematik på enskilda yrkesprogram som förklarar examensökningar. Så är exempelvis fallet på fordons- och transportprogrammet, där andelen elever med examen ökat kraftigt år 2022 jämfört med år 2021. Den större andelen som fått godkänt i matematik 1 på fordons- och transportprogrammet är på detta program en viktig förklaring till att det skett ökning av andelen med examen på programmet år 2022.

¹⁸ År 2014 var det 5,4 procent av eleverna som slutfört ett yrkesprogram som hade underkänt i matematik 1. År 2022 hade andelen som fått underkänt i matematik 1 minskat till 2,5 procent. Andelarna baseras på Skolverkets genomströmningstatistik. Beräkningen omfattar elever som var nybörjare på yrkesprogram och tre år senare slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis med 2 500 betygsatta poäng.

Gruppen elever som avbrutit eller ännu inte blivit klara med studierna minskar under år 2021 och 2022 på yrkesprogram

Andelen elever med examen har ökat på yrkesprogram med 0,9 procentenheter år 2022 jämfört med år 2021, trots att en större andel som slutfört gymnasieskolan på yrkesprogram alltså fått underkänt i kurserna med godkäntkrav.

Tabell 10. Studieresultat efter tre år för nybörjare över tid, yrkesprogram, examensår 2014–2022.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Examen eller studiebevis om 2 500 poäng	76,5	77,9	78,2	78,6	78,7	78,1	80,2	80,9	82,3
Examen	66,6	69,9	70,8	71,8	72,0	71,6	74,3	74,9	75,8
Studiebevis minst 2 500 poäng	9,9	8,0	7,4	6,8	6,7	6,5	5,9	6,0	6,5
Studiebevis mindre än 2 500 poäng	4,6	4,4	4,5	4,2	4,4	4,4	3,9	4,2	4,1
Avbrott/ej klara	18,9	17,7	17,3	17,2	16,9	17,5	15,9	14,9	13,6

Källa: Gymnasieskolan, betyg, specialkörning.

Den sammanlagda andelen elever som läst ett fullständigt nationellt program och blivit betygsatta i 2 500 gymnasiepoäng och fått ett studiebevis eller en examen inom tre år har ökat, från 80,9 procent år 2021 till 82,3 procent år 2022. Raden avbrott/ej klara innehåller elever som antingen avbrutit sina studier i förtid eller har förlängt studierna, exempelvis på grund av sena programbyten eller studieuppehåll. Denna grupp har stadigt minskat och utgör 13,6 procent år 2022 jämfört med 14,9 procent år 2021. När gruppen avbrott/ej klara minskar är det fler elever som slutfört studierna med antingen examen eller studiebevis. Att en större andel elever fått ett studiebevis om minst 2 500 poäng, 6,5 procent år 2022 jämfört med 6,0 procent år 2021, beror i huvudsak på att gruppen avbrott/ej klara minskat och ska ses som ett positivt resultat. Det förklarar också att andelen på yrkesprogram som klarat kurserna med godkäntkrav minskar år 2022 jämfört med år 2021, samtidigt som andelen med examen ökar (se även tabell 8).

Sammanfattande iakttagelser

Andelen med examen inom tre år på högskoleförberedande program minskar för första gången under Gy 2011, från 81,7 procent år 2021 till 81,4 procent år 2022. Samtidigt fortsätter andelen med examen att öka på yrkesprogrammen, från 74,9 procent år 2021 till 75,8 procent år 2022.

Vi har undersökt orsakerna till att det skett förändringar av andelen elever som tagit examen inom tre år på nationella program. Vi har främst tittat på elevernas *meritvärden från grundskolan* och förändringar i andelen elever som klarat kurser som är nödvändiga för examen, det vill säga *kurser med godkäntkrav* samt programbyten och hur långt eleverna kommit i sina studier efter tre år.

- På högskoleförberedande program har en större andel elever blivit underkända i främst kursen svenska 3 år 2022 jämfört med år 2021. Detta är en delförklaring till att det skett en minskning av andelen elever med examen

totalt sett på dessa program. Även i gymnasiearbetet och matematik 1 har en större andel blivit underkända år 2022 jämfört med år 2021, men förändringen är inte lika stor som i svenska 3. Nationella prov i svenska 3 gjordes av eleverna som gick ut 2022 men var inställda på grund av covid-19-pandemin för eleverna som slutförde gymnasieskolan år 2020 och 2021.

- På yrkesprogrammen har en större andel av eleverna nått längre i sina studier och fler har läst ett fullständigt nationellt program år 2022 jämfört med år 2021. Att både andelen elever med examen och studiebevis ökar år 2022 beror på att färre elever har bytt program eller avbrutit sina studier. Det är sannolikt en effekt av covid-19-pandemin. En större andel har fått underkänt betyg i svenska 1 och gymnasiearbetet som behöver vara godkända för att få examen, vilket delvis förklarar den ökande andelen med studiebevis med 2 500 betygsatta poäng.
- Meritvärdet från grundskolan har ökat över tid åren 2014–2022. Det är dock små skillnader i meritvärde från grundskolan för eleverna som slutfört gymnasieskolan år 2020–2022. Förändrade meritvärden verkar inte vara en förklaring till förändringar av examen som skett mellan år 2021 och år 2022.

Grundläggande behörighet till högskoleutbildning

Här presenterar vi andelen elever med grundläggande behörighet till högskolan. Vi redovisar statistiken totalt och per yrkesprogram.

Av de 95 200 elever som slutförde gymnasieskolan på ett nationellt program våren 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygsatta poäng är det 72,5 procent av eleverna som har en grundläggande behörighet till högskolan. Det är en liten minskning jämfört med år 2021, då 72,8 procent av eleverna slutförde sina studier med grundläggande behörighet.

Tabell 11. Andel (procent) av eleverna som slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng med grundläggande behörighet till högskoleutbildning år 2014–2022.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nationella program	70,2	71,3	72,0	72,6	73,0	73,4	73,2	72,8	72,5
Män	62,0	62,9	64,2	65,0	65,5	66,4	65,8	65,0	65,0
Kvinnor	78,6	79,7	80,0	80,5	80,8	80,8	81,0	81,1	80,2

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 2D för läsåren 2013/14–2021/22.

Andelen elever som har gått ut gymnasieskolan med grundläggande behörighet har ökat över tid åren 2014–2019, från 70,2 till 73,4. Denna ökning har avstannat och för åren 2020–2022 har andelen med grundläggande behörighet minskat något.

Elever i Gy 2011 som får examen från högskoleförberedande program får per automatik också grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Elever med examen från ett yrkesprogram kan inom ramen för yrkesprogrammen läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet, men kurserna är inte obligatoriska som på de högskoleförberedande programmen.¹⁹

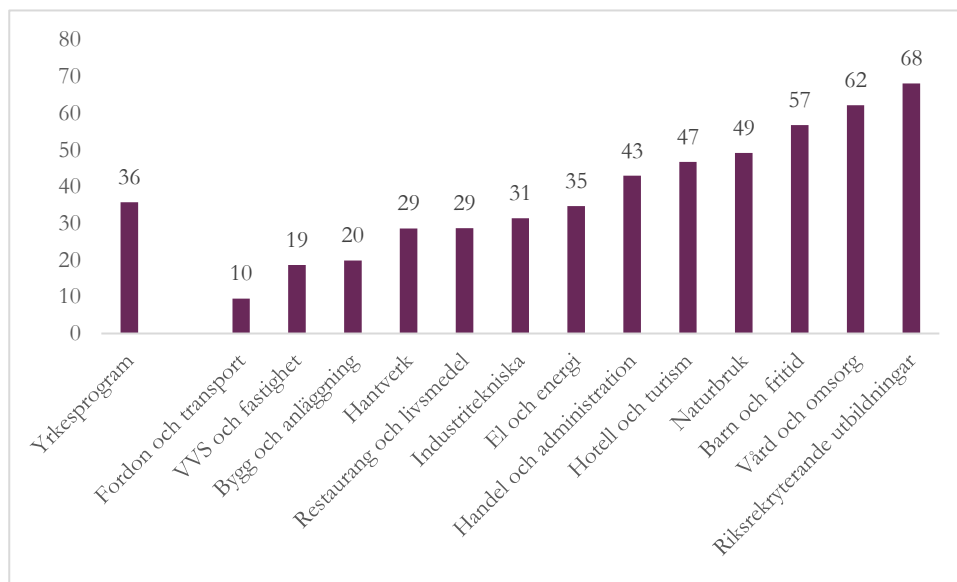
Grundläggande behörighet på yrkesprogram

Det har skett en viss minskning över tid av andelen elever med yrkesexamen som också läser in en grundläggande behörighet. Våren 2022 var det totalt 27 500 elever som gick ut med examen från ett yrkesprogram. Av dessa har 36 procent lämnat gymnasieskolan med en grundläggande behörighet. Det kan jämföras med år 2021 då också 36 procent av eleverna med yrkesexamen lämnade gymnasieskolan med en grundläggande behörighet.

¹⁹ För att en elev med yrkesexamen om 2 500 poäng ska få grundläggande behörighet till högskoleutbildning måste eleven läsa två kurser svenska eller svenska som andraspråk om 100 poäng vardera (svenska 2 och 3) samt en kurs i engelska om 100 poäng (engelska 6). Dessa kurser är obligatoriska för elever som läser på högskoleförberedande program.

Diagrammet nedan visar hur stor andel elever med examen på yrkesprogram som också läst in en grundläggande behörighet på respektive yrkesprogram. Det finns en mycket stor variation mellan olika yrkesprogram i hur vanligt det är att läsa in grundläggande behörighet, och i diagrammet är programmen sorterade i stigande ordning.

Diagram 3. Andel elever med yrkesexamen våren 2022 som har grundläggande behörighet till högskoleutbildning redovisade per yrkesprogram. Procent.

Källa: Gymnasieskolan, betyg, Tabell 2B för läsåret 2021/22. Siffrorna är avrundade

De riksrekryterande utbildningarna med egna examensmål, som brukar räknas till yrkesprogrammen, samt vård- och omsorgsprogrammet är de yrkesprogram där förhållandevis många elever med examen läst in grundläggande behörighet, 68 respektive 62 procent av eleverna. Det yrkesprogram där minst andel av eleverna med examen läst in grundläggande behörighet är fordons- och transportprogrammet, där tio procent av eleverna med examen också hade grundläggande behörighet till högskoleutbildning.

Jämfört med år 2019, 2020 och år 2021 har det endast skett marginella förändringar på de flesta yrkesprogrammen gällande andelen elever med examen som läst in grundläggande behörighet. Noterbart är dock att på vård- och omsorgsprogrammet har andelen elever med yrkesexamen och grundläggande behörighet ökat till 62 procent efter att ha minskat i flera år i rad.

Genomsnittlig betygspoäng

Här presenterar vi den genomsnittliga betygspoängen för gruppen elever som uppnått examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng. Statistiken presenteras per program och över tid.

Våren 2022 slutförde 95 200 elever ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst betygsatta 2 500 poäng.

Tabell 12. Genomsnittlig betygspoäng 2014–2022. Samtliga elever som slutfört gymnasieskolan med examen samt studiebevis om 2 500 betygsatta poäng.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nationella program	14,0	14,0	14,1	14,2	14,3	14,4	14,4	14,5	14,5
Yrkesprogram	13,0	12,9	13,0	13,1	13,2	13,2	13,3	13,3	13,3
Högskoleförberedande program	14,6	14,5	14,6	14,8	14,8	14,9	15,0	15,1	15,0

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 2A för läsåren 2013/14–2021/22.

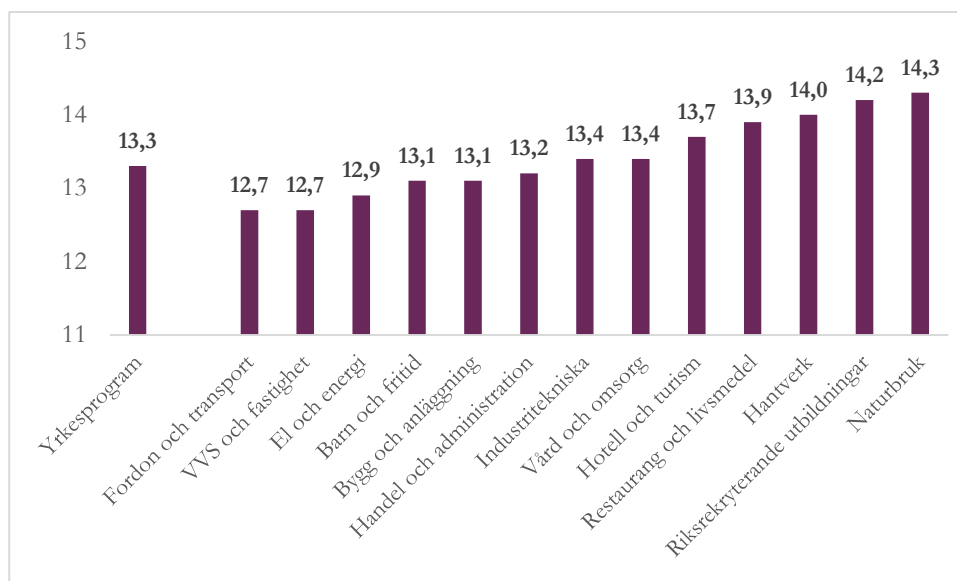
Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga dessa elever var 14,5 poäng. Året före, våren 2021, var den genomsnittliga betygspoängen också 14,5 poäng. Den genomsnittliga betygspoängen har ökat med 0,5 poäng totalt åren 2014–2022. Det innebär att eleverna generellt sett har högre gymnasiebetyg år 2022 jämfört med år 2014 (se även bilaga för varje enskilt program 2014–2022). Elever i Gy 2011 får betyg enligt en sex-gradig betygsskala som sträcker sig från A till F där lägsta betyget för att bli godkänd på en kurs är E.²⁰

Yrkesprogram

Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga 30 700 elever som slutförde yrkesprogram med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng våren 2022 var 13,3. För yrkes eleverna som slutförde gymnasieskolan våren 2021 och våren 2020 var den också 13,3.

²⁰ Den genomsnittliga betygspoängen i Gy 2011 beräknas följande sätt. För varje kurs multipliceras kurspoängen med betygspoängen (kurserna är viktade enligt följande: F=0, E=10, D=12,5 C=15, B=17,5 och A=20) varpå dessa produkter summeras. Denna summa divideras sedan med summan av kurspoängen. Kurser som markerats som utökade ingår inte i beräkningen. Inte heller gymnasiearbetet ingår i beräkningen. Elever som läst reducerat program ingår inte i beräkningen.

Diagram 4. Genomsnittlig betygspoäng på yrkesprogram redovisat för respektive program, våren 2022 (elever med examen samt studiebevis om minst 2 500 poäng)

Källa: Gymnasieskolan, betyg, Tabell 2D för läsåret 2021/22

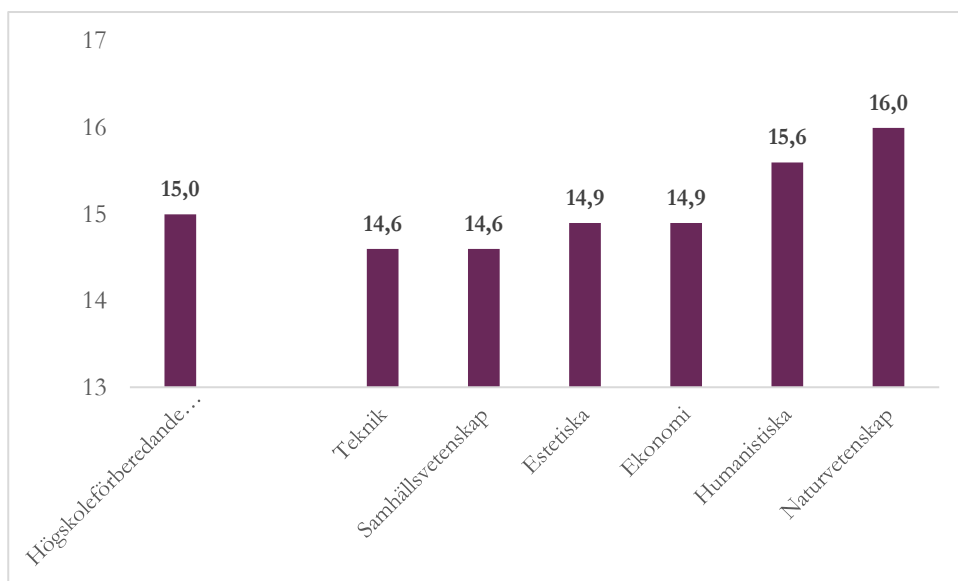
Elever som går naturbruksprogrammet har högst genomsnittlig betygspoäng (14,3) följt av elever på de riksrekryterande utbildningarna (14,2). Lägst betyg har elever som läst fordons- och transportprogrammet (12,7), VVS- och fastighetsprogrammet (12,7) och el- och energiprogrammet (12,9). Den genomsnittliga betygspoängen för respektive yrkesprogram år 2022 är mycket snarlik betygspoängen för år 2021 och år 2020.

Det finns inget yrkesprogram våren 2022 där eleverna har högre genomsnittlig betygspoäng än på något av de högskoleförberedande programmen.

Högskoleförberedande program

Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga elever som slutförde högskoleförberedande program med examen och studiebevis om minst 2 500 poäng våren 2022 var 15,0. Det är en liten minskning jämfört med år 2021 då den genomsnittliga betygspoängen var 15,1. Jämför man med första kullen elever som gick ut Gy 2011 år 2014 har den genomsnittliga betygspoängen ökat med totalt 0,5 poäng, från 14,5 till 15,0 poäng.

Diagram 5. Genomsnittlig betygspoäng för högskoleförberedande program för respektive program, våren 2022 (elever med examen samt studiebevis om minst 2 500 poäng)

Källa: Gymnasieskolan, betyg, Tabell 2D för läsåret 2021/22

Eleverna på naturvetenskapsprogrammet har högst genomsnittlig betygspoäng (16,0) följt av eleverna på humanistiska programmet (15,6). Lägst genomsnittlig betygspoäng bland de högskoleförberedande programmen har eleverna på teknikprogrammet (14,6) och samhällsvetenskapsprogrammet (14,6). Den genomsnittliga betygspoängen för respektive högskoleförberedande program år 2022 är mycket snarlik betygspoängen för år 2021 och år 2020. Noterbart är att den genomsnittliga betygspoängen minskat på samhällsvetenskapsprogrammet med 0,1 poäng år 2022 jämfört med år 2021.

Kön, föräldrars utbildningsnivå samt utländsk bakgrund

Kvinnor har generellt sett högre betyg än män

Kvinnor har generellt bättre studieresultat än män. Våren 2022 var den genomsnittliga betygspoängen för kvinnor som slutförde gymnasieskolan på nationella program 15,1 och för männen 13,8.²¹ Det skiljer alltså 1,3 poäng mellan könen i genomsnittlig betygspoäng.

Elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning har högre betyg

Den genomsnittliga betygspoängen för elever som slutfört gymnasieskolan våren 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygsatta poäng är högre bland elever med föräldrar som har hög utbildningsnivå. Högst genomsnittlig

²¹ Den genomsnittliga betygspoängen som återges för kön, utbildningsbakgrund samt utländsk bakgrund gäller för samtliga elever som slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygsatta poäng.

betygspoäng har elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning (15,1). Därefter följer elever med föräldrar med gymnasial utbildning (13,7) och lägst genomsnittlig betygspoäng har elever med föräldrar med förgymnasial utbildning (12,5).

Kvinnor med svensk bakgrund har högst betyg – män med utländsk bakgrund har lägst betyg

Elever med svensk bakgrund har högre genomsnittlig betygspoäng (14,8) än elever med utländsk bakgrund (13,5). Tittar man på både kön och utländsk bakgrund så har kvinnor med svensk bakgrund högst genomsnittlig betygspoäng (15,4) följt av kvinnor med utländsk bakgrund (14,2) och män med svensk bakgrund (14,1). Lägst poäng har män med utländsk bakgrund (12,8).

Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats

De tabeller som uppgifterna är hämtade från hittar du på Skolverkets webbplats. www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde] › [läsår, termin, år] › [Tabell XX].

På Skolverkets webbplats redovisas statistik för riket, län och kommuner för tidigare läsår.

I kvalitetsdeklarationen för statistiken finns information om statistikens ändamål, innehåll, tillförlitlighet, aktualitet, tillgänglighet och jämförbarhet. Du hittar kvalitetsdeklarationen på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

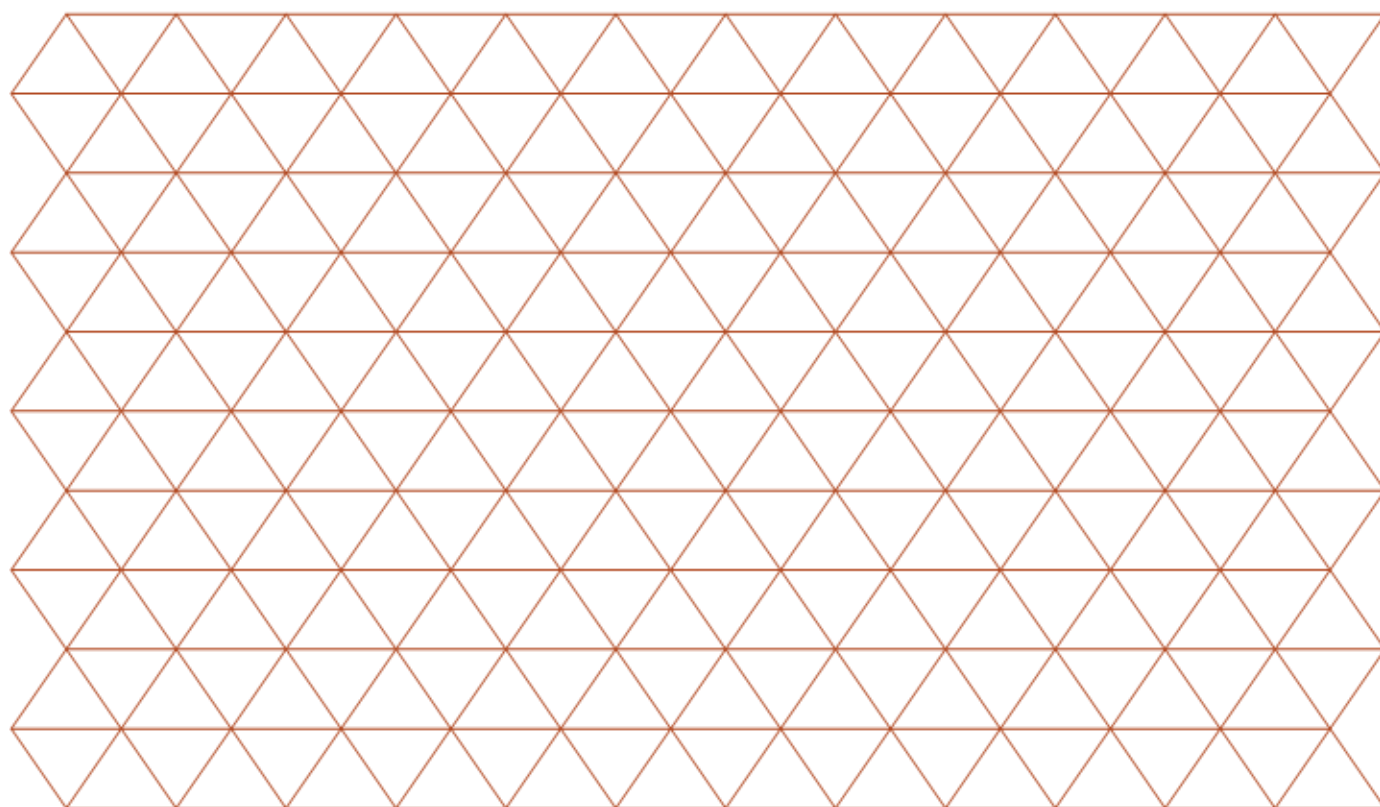
› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde] › [läsår, termin, år] › [Relaterade dokument].

Bilaga 1. Genomsnittlig betygspoäng år 2014–2022 för samtliga nationella program

Tabell 13. Genomsnittlig betygspoäng 2014–2022. Samtliga elever som slutfört gymnasieskolan med examen samt studiebevis om 2 500 betygsatta poäng.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nationella program	14,0	14,0	14,1	14,2	14,3	14,4	14,4	14,5	14,5
Yrkesprogram	13,0	12,9	13,0	13,1	13,2	13,2	13,3	13,3	13,3
Barn och fritid	12,6	12,5	12,8	12,8	12,9	12,9	13,0	13,1	13,1
Bygg och anläggning	12,9	12,8	12,8	12,9	13,0	13,0	13,1	13,1	13,1
El och energi	12,6	12,5	12,7	12,7	12,7	12,8	12,9	13,0	12,9
Fordon och transport	12,5	12,5	12,5	12,7	12,7	12,6	12,8	12,8	12,7
Handel och administration	12,7	12,7	12,7	12,8	12,7	12,9	13,0	13,1	13,2
Hantverk	13,7	13,6	13,8	13,8	13,8	13,6	14,0	14,0	14,0
Hotell och turism	13,5	13,4	13,8	13,7	13,8	13,8	13,7	13,9	13,7
Industri tekniska	13,0	13,1	13,3	13,4	13,5	13,5	13,5	13,5	13,4
Naturbruk	13,8	13,9	13,9	14,0	14,1	14,1	14,4	14,2	14,3
Restaurang och livsmedel	13,3	13,6	13,5	13,7	13,9	14,0	14,0	13,9	13,9
VVS och fastighet	12,4	12,3	12,5	12,6	12,5	12,6	12,6	12,6	12,7
Vård och omsorg	13,1	13,1	13,2	13,4	13,4	13,5	13,5	13,4	13,4
Riksrekryterande utbildningar	12,7	13,5	13,5	13,5	13,3	13,6	13,6	13,9	14,2
Högskoleförberedande program	14,6	14,5	14,6	14,8	14,8	14,9	15,0	15,1	15,0
Ekonomi	14,4	14,4	14,5	14,5	14,6	14,7	14,8	14,9	14,9
Estetiska	14,4	14,4	14,6	14,8	14,8	14,9	15,0	15,1	14,9
Humanistiska	15,5	15,2	15,5	15,6	15,9	15,5	15,8	15,6	15,6
Naturvetenskap	15,6	15,5	15,6	15,8	15,9	16,0	16,0	16,0	16,0
Samhällsvetenskap	14,3	14,2	14,2	14,4	14,4	14,5	14,5	14,7	14,6
Teknik	13,9	13,9	14,1	14,2	14,4	14,4	14,5	14,6	14,6

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 2A för läsåren 2013/14–2021/22.

Skolverket

www.skolverket.se